

Deel 9

Auteurschap

Auteurs

- › **Daniel Kotz** is epidemioloog en hoogleraar aan de Universiteit Düsseldorf;
- › **Jochen Cals** is huisarts en universitair docent aan de Universiteit Maastricht.

Wat je moet weten

Het auteurschap van een wetenschappelijk artikel – met een belangrijke rol als auteur (eerste, tweede of laatste auteur, corresponderend auteur of eindverantwoordelijke of *guarantor*) – kan goed zijn voor je carrière. Het is dan ook niet verwonderlijk dat auteurschap een veelbesproken onderwerp is bij vergaderingen en in het koffiehokje van de afdeling.

Soorten auteurs

Auteurs worden onderscheiden van andere bij het onderzoek betrokken personen op basis van de drie criteria van de International Committee of Medical Journal Editors (*ICMJE*, www.icmje.org) (zie *checklist*). Betrokkenen die niet in aanmerking komen om als auteur te worden vermeld, kunnen (met hun toestemming) in het dankwoord worden vermeld, bij voorkeur onder vermelding van hun bijdrage. Tijdschriften vragen auteurs gewoonlijk om formulieren over auteurschap en belangenverstrengeling in te vullen en te ondertekenen.

Groepsauteurschap

Bij grote multicenterstudies kan worden gekozen voor groepsauteurschap, waarbij de voornaamste onderzoekers afzonderlijk worden vermeld als auteurs, gevolgd door ‘namens de xyz-groep.’

De leden van die groep worden dan vermeld in het dankwoord, maar worden door zoekmachines als PubMed gewoonlijk als auteur aangemerkt.

Volgorde van auteurs

In de meeste landen is in biomedische tijdschriften de eerste auteur het belangrijkste, gevolgd door de laatste auteur (de hoofdonderzoeker) en de tweede auteur. Bij sommige tijdschriften is een gedeeld eerste auteurschap mogelijk, wat gewoonlijk wordt vermeld in een noot bij de lijst van affiliaties.

Eindverantwoordelijke en corresponderend auteur

Veel tijdschriften willen ook dat er één auteur wordt aangewezen als eindverantwoordelijke (*guarantor*) en een andere als corresponderend auteur.

De *guarantor* is verantwoordelijk voor de integriteit van het onderzoek als geheel, vanaf de onderzoeksopzet tot en met het gepubliceerde artikel. De *corresponderend auteur* is de contactpersoon voor vragen over het werk, zowel gedurende het publicatieproces als na publicatie. Vaak fungeert de eerste (junior) auteur die het

project leidde, of de laatste (senior) auteur die als hoofdonderzoeker optrad, als zowel corresponderend auteur als eindverantwoordelijke.

Wat je moet doen

Kernteam

Bespreek meteen bij aanvang van een onderzoeksproject de kwestie van auteurschap en heroverweeg deze zaken van tijd tot tijd. De meeste projecten leiden tot meerdere publicaties en de auteursrollen kunnen per artikel verschillen.

Bij voorkeur moet het voor het hele auteursteam vóór het begin van het schrijfproces duidelijk zijn wie als voornaamste auteur zal fungeren bij de verschillende publicaties (zie de aflevering ‘Het Begin’ in deze serie). Denk eraan dat mensen soms van carrière veranderen, naar elders vertrekken of zich terugtrekken uit het project.

Het is nuttig om een kernteam van maximaal twee à drie mensen te heb-

Checklist voor auteurschap

- › Bespreek de kwestie van auteurschap in een vroeg stadium van het project en stel een document op waarin dit wordt vastgelegd, inclusief wie als eerste auteur fungeert.
- › Houd je aan de ICMJE-criteria voor auteurschap. Iemand is een auteur als zij/hij:
  - wezenlijk heeft bijgedragen aan het concept en de opzet van de studie, het verzamelen van data of de analyse en interpretatie van de data,
  - heeft bijgedragen aan het schrijven van het artikel of het kritisch reviseren ervan, voor wat de intellectuele inhoud betreft, en
  - toestemming heeft gegeven voor de publicatie van de uiteindelijke versie.
- › Vraag de coauteurs om het manuscript kritisch door te nemen en feedback te geven op gerichte vragen en geef deadlines aan voor hun respons.
- › Vraag de coauteurs hun naam zorgvuldig te controleren, inclusief initialen en affiliaties, alvorens het artikel aan het tijdschrift wordt aangeboden.

ben die de meeste dagelijkse beslissingen nemen over het project en die ook het auteurschap bepalen.

Afspraken

Het kan handig zijn om een document op te stellen waarin de rollen van de diverse auteurs worden beschreven en dit te laten circuleren, waarbij het wel voor iedereen duidelijk moet zijn dat deze afspraken gedurende het gehele project aan verandering en onderhandelingen onderhevig kunnen zijn.

Het opstellen van een dergelijk document dwingt het team te bespreken wat men precies verstaat onder auteurschap en om expliciet te formuleren welke factoren volgens het team ertoe kunnen leiden dat het auteurschap of de volgorde van de auteurs in de loop van het project wordt gewijzigd.

Auteurschap zorgt ervoor dat iemand de eer krijgt die haar of hem toekomt,

maar geeft ook de verantwoordelijkheid van de coauteurs aan.

Planning

Als je de eerste auteur bent, denk er dan aan dat het samenwerken met meerdere auteurs planning vereist. Stel het eerste concept op samen met een van de andere auteurs; diegene kan dan ook adviseren als er beslissingen moeten worden genomen over elkaar tegensprekende suggesties van de andere coauteurs. Zorg ervoor dat dit expliciet duidelijk wordt gemaakt als je het conceptartikel aan alle andere coauteurs toestuurt ter kritische beoordeling. Geef daarbij bij voorkeur precies aan wat je van hen verwacht, bijvoorbeeld algemene feedback op het concept of meer specifieke opmerkingen bij bepaalde subparagrafen. Wees expliciet in je communicatie, want coauteurs kunnen verschillende verwachtingen hebben met betrekking tot zulke zaken.

Geef een deadline aan waarbinnen de coauteurs moeten reageren en vraag ze om je te waarschuwen als dat niet lukt. Zolang je artikel bij de coauteurs ligt, kun je er niet aan werken. De planning van het hele project, en van afzonderlijke artikelen in het bijzonder, kan sterk worden beïnvloed door één coauteur die niet reageert. Vraag je coauteurs bij de laatste versie om hun naam zorgvuldig te controleren, met inbegrip van initialen, titels en affiliaties. Als je een naam verkeerd spelt, komt deze zo in zoekmachines als PubMed terecht.

Dit artikel is een vertaalde versie van Kotz D, Cals JWL. Effective writing and publishing scientific papers, part IX: authorship. *J Clin Epidemiol* 2013; 66:1319. Publicatie gebeurt met toestemming van de uitgever. Meer informatie: www.scientificwritingtips.com.

Kotz & Cals Writing Tips

Schrijftip 9 – Auteurschap: bespreek het met je team!